

308249

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 16వ తేది బుధవారము. No. 151  
సంపుటము ౧ } ఆనంద నామ సంవత్సర శాద్వత దశమి శుక్ల దశమి ౧౨. } సంచిక ౧౫౧

### ఆనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౪ వన్న బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొళాయి యున్నందువలన ఇంకా చాలాపట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకొందురు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపఁగలను. వెల. రు. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

### కాగితములు రకములు

జాన్ కాగితములు, తెల్లకాగితములు, కలర్ కాగితములు, మరియు అనేక ప్రేషనరీ సామానులు పెనసల్లు పేనాలు, టైప్ రైటింగు కాగితములు, లెడ్జర్ కాగితములు, ఇవి అన్నియు దొరకును. వలయువారలు క్రింద అడ్రెసునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

### ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కంపెనీ

ముద్రాలయము.  
బ్రాడ్వే, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF  
**GEORGE W. M. REYNOLDS.**  
Anteu in bold types on Superior  
Glazed Paper.



The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

**The Soldier's Wife.**  
In two volumes, now ready with illustrations.  
Price For two Vols. Rs. 1-4-0 Postage As. 3. Extra.

**The Faust.** a Romance in two volumes. Each volume As 12. Postage As. 2.  
The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

**Superior Watch Co.,**  
Post Box 167, (A) Madras. E

### ప్రాప్తేజి సహా ఉచితము

వీరవర్మరాజును మాలినియును.  
ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.  
జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.  
వైద్యకాశ్రీ విశిష్టకర్ గోవిందజి.  
ఆలంక నిగ్రహ భేషధాలయము.  
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ది న పత్రిక.  
ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.  
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0 3 మాసములకు రూ. 3-4-0  
6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

### క్రాఫ్ట్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.  
ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,  
రయిసు మిల్లులు,  
పిండి మిల్లులు,  
నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటిని నిర్మించుటకు అవసరమగు గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తు (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు  
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మానద్య ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలు లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—  
నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,  
మదరాసు.

**The Crompton Engineering Co.,**  
7, Armenian Street, MADRAS.

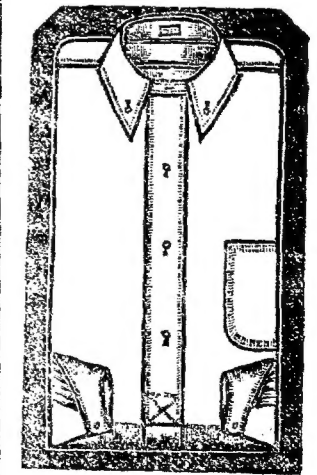
మిక్కిలి చౌకధరలకు వేలము.



### అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము  
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.  
సీసా 1-కి 0-3-0 అణాలు మాత్రమే.  
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బొచ్చును  
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును. పోట్లపొట్లను  
వనమూలికలచే హిందూదేశమును  
తయారుచేయబడు మంచిమందు.  
సువాసనగలిగియుండును.  
దీనిని విశేషములలోకూడ వాడుకొని యుండు.  
మంత్రావచీటి చూచినిన సామాను గలగల

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, భాస్కర బొంతాయి; లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, బాద్మిటవన్ మద్రాసు.



చందాక్షరంట్ యానము  
యము తిప్పవలయు.  
సెప్టెంబరు నెల 1 తేది  
నుండి మొదలు వెట్టబడియు  
న్నది. ఆర్థికమగు చౌకగ  
మాచొక్కాయాలు గల  
రాసుకులను అమ్మనన్నా  
రము.  
మొదటితరం స్క్రోవర్లు  
అణాలు 0-12-0  
,, షాల్లు వర్లు 3-0-0

దీని యూజ్ కి దగ్గరనున్న వైక్టోరియా రోడ్ వ్రాయుట  
ల దను ప్రేమింపు కంపెనీ,  
87/88 రిటన్ బాజారుకి, మద్రాసు.  
**LONDON TRADING CO**  
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టాఫీసు నెం. 212, మద్రాసు.

# కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కే-౬౬-గుణము.

తప్పక యెదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును  
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను  
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0=12=0. మాత్రమే.  
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరలైలుస్టేషనును వెలుపవలెను.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఎ.వి. యస్. ఎ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాచార్యులు

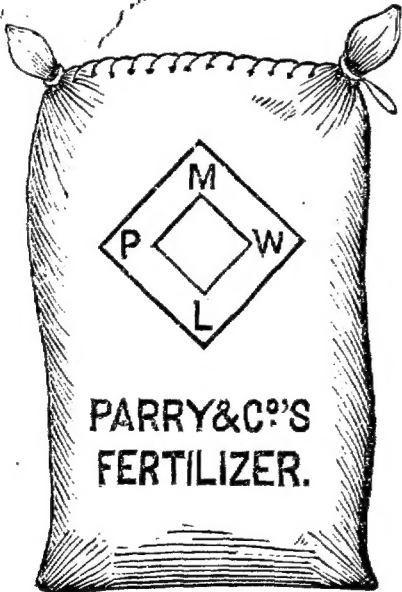
జి. టి. వేల్చర్.

తెలిగ్రాం అడ్రసు  
పండిట్, మదరాస్.

## మెస్సర్స్ ప్యారి అండ్ కో.

మేనేజింగు యేజింట్లు, ది ప్రెసిడెంట్ మెన్బర్సువర్కు లిమిటెడ్ మద్రాసు.

పూర్వమైన పంటలకు  
ఈ క్రింద నుదహరించిన మైదల  
కును, ఇంకా ఇతరమైదలకును, అన్ని  
విధములయిన మైదలకును, ఆయాభూ  
ములనుసరించి ఆయా మైదలకు తగిన  
యెరువులు కలదుచేయవచ్చును. వి.  
ఆయా భూములనుండి బంపబడు మ  
ట్టిని క్షేపణచేసి యీ యెరువులతోయ  
రు చేయవచ్చును. గాన ఫలితము  
చెట్టింపగుటకు సంబంధించినట్లేను.  
ఈ విషయమును తెలుసుకొనువారు  
మాగుంటూరు సోల్ యేజింటునుండి  
తెలిసికొనగలరు.  
కరిమైద, గోధుమ, పత్తి, నీలి, వేరు  
సెనగలు, నవ్వులు, ఆముదాలు, కును  
దులు. రాగి, సజ్జ, జొన్న, మొక్క  
జొన్న, ఆకుకూరలు, గడ్డి, చొప్ప



తగినయెరువులు !!  
వస్త్రా, అన్ని ఆవరదనులు చిలగ  
డము, బంగాళాదుంపలు, పసుపు,  
అల్లం, మిరపకాయలు, నీరల్లి, వెల్లుల్లి,  
వంకాయలు, ముల్లంగి, చిక్కుడుకాయ  
బటాని, పొగాకు, చెఱుకు, తమలపాకు,  
మిరియాలు, కొబ్బరిచెట్టు, తేయాకు,  
కాఫీ, ఆరటి చెట్టు, దాక్షిణి, తీగ,  
అంజూరు, పంపరపన, సరకుచెట్టు,  
పొట్లకాయలు, గంజాయి చెట్టు,  
అన్నాసకాయలు, పూలచెట్టు, బాదం  
చెట్టు, అన్ని బావతుల ఫలవృక్షములు,  
మామిడిచెట్టు, దానిమ్మచెట్టు, గడ్డి,  
ఎరువు పుస్తకములకును క్రయ  
బాహితా మొదలగు వాటికి క్రింద  
నుదహరించినయందు వైవిలాసమునకు  
వ్రాయవలెను.

చీనుకు బసవయ్య, మర్చంట్లు, సోల్ యేజింటు గుంటూరుపోస్టు, గుంటూరుజిల్లా.

## వనోపధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.  
కీళ్ళపోట్లు, వాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన  
నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును  
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.  
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు  
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫననవాడి. నం. ౨. బొంబాయి  
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

## లక్ష్మి.

బలవర్ధకౌషధము.

మెదడులో పటుత్వము లేకుండుట, శ్రీలు జెట్టిగా  
యేడ్చుట, మలబద్ధము, నిస్సారత, వీర్యనష్టము, వెన్నెముకలో  
నొప్పి, పొలిపోవుట, నపుంసకత్వము మొదలగు వానిని కుదిర్చి  
శరీరమునకు బలమిచ్చును. ఇది దేహములో కండలను పెంచును.  
నెత్తురుకు, మెదడుకు, రక్తనాళములకు విశేషము బలమొసం  
గును. మాడుబుడ్లు వాడవలసింది. మిరోగము నయముగును.  
మీరు క్రొత్తమనుష్యులయినట్లు కనపడును.

లక్ష్మి మియంటియందు ప్రతిదినము ఒకటవలన బలమును  
సామగ్గ్యమును, తేజస్సును ప్రసాదించును. మంచి ఆరోగ్యము  
మంచి దేహపటుత్వము యాంతుకలన గల జీవితేచ్ఛ నిది  
యొసంగును. బుడ్డి 1కి విలువ 4-0. మాడుబుడ్ల విలువ 6-4-0  
లక్ష్మి ట్యాంక్ ఘోరలు, 22 మౌలగుల బుడ్డి 1-కి 2-0-0.  
సోలు ఏజెంటులు **లక్ష్మి హౌస్ డ్రగ్స్ షాపు**  
నెం 106, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంట్లును ప్రేమించువారు  
**ఆటోమిక్ బహార్** (రిజిస్టర్డ్)  
అనుప్రాణియలకు ద్వేషింపబడిన ఆత్మరుపయోగింపవలయును.  
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడవ  
యందుకు, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే  
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ  
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని  
సోట్లు వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పలతోట  
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన కేయికముల  
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మరు యొక్క సువాసనభరిం  
చుటకయి ఆటోమిక్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న  
సాఫ్టుకేవల నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రా  
యుడు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,  
క్లిష్ట ఆత్మరుగల కెద్దసయి బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరులో  
మరగ బెట్టబడి ఘుమఘుమ డ్రాచుండు కార్డులు డబ్బు 1-కి  
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువాతే భరించవలయును.  
సోలు ఏజెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్  
కంపెనీ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి.  
మదరాసు ఏజెంటు:—మెహతే ఫుల్లమ్, మిల్స్,  
నెం 29, చై నాబహారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారుసమీపం మదరాసు.

## సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.  
ఇది సంజీవివంటి ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన పూర్వీ  
కుల ఆతిరహస్యపు కౌషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన  
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు  
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస  
కత్వము పోగొట్టుటకు యితరుమించినది లేదు. జన్మించియ  
దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్యారంబులకు సంభవించెడి  
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును  
కుభవరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును  
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట  
నాశము చేయుటలో సంజీవివంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది  
శ్రీలు, పురుషులు, బాలుర వృద్ధులు అందరును నుపయో  
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశిం  
చిమిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.  
వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.  
**ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,**  
(13-5-14) కలియుగభీమ.  
16 కృష్ణపుమొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేనే మదరాసు.

గ్లోబ్ కంపెనీవారి బొటనవేలి ముద్రపెట్టెలు.  
చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినవి. వందలు  
వందలు విక్రయము. వెల పెట్టె 1-కి  
రు 1-4-0 పోస్టుఖర్చు వేరు. ప్రామిషి  
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిదార్ల  
చే వ్రేలిముద్ర వేయుట సర్వత్ర ఆవలం  
బించుచున్నాడు. వర్తకులు, డబ్బర్లు,  
యినాందార్లు మున్నగువారికి మిగుల  
ఉపయోగము.  
గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

పండ్ల పొడి.  
డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.  
పంటిసెప్పులకు దివ్యౌషధము. సువాసనగలిగి  
ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిడున్నది  
అమృతాంజనుమిషో పోర్ల బొంబాయి.



పొగయోడల రాకపోకలు.

చెన్నై పురిసాక్షాత్రమునం దున్నవి.

1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 16-వ తేది

ప్రముఖ పేరు.	బయలుదేరిన సలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
క్లాన్ బాస్	లివర్ పూలు కొలంబొ	22 వ తేది	కలకత్తా	11 సెప్టెంబరు

రానున్నవి.

పండిట్	సింగపూరు	11 సెప్టెంబరు	కలకత్తా	19 సెప్టెంబరు
చిందాగూ	కొలంబొ	14	—	—
కొయిడా	రంగూను	14	రంగూను	16
క్లాన్ బాస్	లివర్ పూలు	14	కలకత్తా	—
చుప్రా	లండను	14	కలకత్తా	15
బహదూర్	బొంబాయి	16	కలకత్తా	25
క్లెఫ్ థర్నాపన్	గాలి	24	లండను	26
క్లెఫ్ ఆమి లియా	కలకత్తా	25	బొంబాయి	26

ఈ తేదెలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 16-వ తేది

ప్రదేశములు.	సెప్టెంబరు 16 తేది ఉదయం 8 గంటలకు వాయువీరణము	కడచిన 24 గంటలలో		గర్భ పాతము.	
		అల్ప, నీడను ఉష్ణోగ్రత.	అధిక, నీడను ఉష్ణోగ్రత.	గర్భ పాతము.	గర్భ పాతము.
గోపాలపురము	29.686	84.0	76.4	1.54	43.82
వాల్తేరు	29.625	82.5	74.0	2.74	27.89
కొత్తనాడ	29.680	84.6	75.7	0.58	26.67
బుడగ	29.590	87.8	76.2	1.5	24.24
...	...	87.2	76.0	1.5	20.29
...	29.632	95.0	77.1	...	11.74
...	29.680	98.1	77.2	0.06	19.60
...	29.697	93.6	77.2	...	24.29
నాగపట్టణము	29.728	91.9	81.6	...	10.58
కొలంబొ	29.818	87.2	78.7	...	85.82
తిరువనంతపురము	29.817	82.8	75.7	...	48.17
కొచ్చిక్	29.812	85.5	78.5	0.07	80.70
కల్లికోట	29.801	84.8	75.7	0.29	94.67
మంగళూరు	29.758	85.5	75.9	0.86	81.14
బొంబాయి	29.893	85.2	77.2	1.52	68.46
హైదరాబాదు	...	...	...	...	...
అనంతపురము	...	78.2	74.1	0.05	12.25
బళ్లారి	29.628	88.2	75.2	...	7.86
కర్నూలు	29.637	85.9	78.8	1.50	22.96
కడప	29.655	91.8	74.0	0.08	16.88
బెంగళూరు	29.726	84.0	65.6	...	17.91
కొడైకనాలు	22.682	64.9	50.4	...	30.34
బీదకమండలము	22.898	61.5	52.5	0.19	28.08
కోయంబూరు	29.746	92.2	76.0	...	3.56
శెల్లూరు	29.684	92.3	73.8	0.2	18.81
నేలము	29.780	95.0	73.8	...	19.80
తిరుచనాపల్లి	29.721	95.1	79.0	...	9.11
పుదుకోట	29.725	93.1	75.4	...	18.30
మధుర	29.731	95.0	78.0	...	11.85
తిరునల్వేరి	...	...	...	...	1.08

దీప్తకల్పముయొక్క ఉత్తరభాగమున వాయుభారము వృద్ధియైనది. వాయువ్యావస్థ ప్రస్తుతము సేనవికాలములో కలిసి నున్నది కాని వర్ష పడనములో దానివలెలేదు. రాత్రిం బకలు వేడిమి సానుకూలముగా మారుచున్నది. సర్పారులలో వాయు మండలమున తేమ విశేషముగా గలదు. కర్నాటక ములో కొంచెముగను, ఇతరచోట్ల దట్టముగను మబ్బులు పట్టి యున్నవి. పడమటితీరమునను, దీప్తకల్పముయొక్క ఉత్తర మునను వర్ష ముకురిసినది. రాజధానియందంటట వాయువు నిర్మలముగనున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్ను,  
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వృత్తాంతములు.

పి. ఎల్. శ్రీనివాసాచార్యులు పాపానాథుల టెం పార్శ్వజిద్దీ పని ముగిసిపమ్మట విశాఖపట్టణము జిల్లా జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

ఎ3క్ డ్రాగారి మరణము:—పచ్చయప్ప కాలేజీలో చాలకాలము తత్వశాస్త్ర బోధకుడుగను, క్రొత్తకాలము క్రికెట్ పాల్ గను, ఉండి, యిటీవల డ్రాగా సేంటుబాన్సు కాలేజీలో తత్వశాస్త్ర బోధకుడుగ పనిచేయుచుండిన డ్రాగారి గారు గడచిన సోమవారము నాడు చనిపోయిరి.

ముత్యాలపేట యునైటెడ్ కలబ్బు:—హిందూదేశపు మధ్య కాలమునందలి సంయుక్తద్యమముల గురించి కే. శ్రీని వాస అయ్యగారు వేటిసాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఉపన్యసించుదురు. మానసియులగు పి. శ్రీనివాస శాస్త్రి గా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించుదురు.

రాయపురము నార్సిక్ కాలేజీ:—కృపాబాయి, సత్యా నందము జ్ఞాపకార్థపు బంగారు పతకమును, చెన్న పురివిశ్వ విద్యాలయమువారు రాయపురములో కళాశాలలో ఇంటరుమిడియేటులో చదువుచుండిన స్టూడెంట్ల జేవానంద మాయి కన్యకు నొసగిరి. ఈ కళాశాల విద్యార్థులారసారు లీపతకమును బడసియున్నారు.

పరకునాకము హిందూ హైస్కూలు:—ఈ పాఠ శాలయొక్క సాంవత్సరికోత్సవము రేపుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు జరుగును. ఇటీవల పుట్టిన పిల్లలకు ఉపన్యసించు దురు. మానసియులగు న్యాయమూర్తి టి. వి. సదాశివఅయ్యగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించుదురు. ఈసందర్భమున విద్యార్థులకు బహుమానములు పంచివెట్టబడును.

ఆరోగ్యశాస్త్రము:—శ్రీ రామకృష్ణ జాతీయ వాల్. సాశాల కమిటీవారి యాజమాన్యముక్రింద కలరా గురించి ఆయావిషయములకు ప్రయోగించిన పటములను యంత్ర సహాయము వలన కనుపరచుచు డాక్టరు యు. రామారావు గారు జూన్ 16 వును 41 వెంకటరామఅయ్యరు ఫిఫ్థలోని వై పాఠశాలమందిరమున రేపు సాయంకాలము 5, 45 గంటలకు ఉపన్యసించుదురు.

చెన్న పురి ఓడవైద్యశాల:—మనరాజధానియందలి జమీ దారులును, నియంతలు యుద్ధపునిధి కిచ్చినద్యమముతో మన గవర్నరుగారిక ఓడయందు వైద్యశాల నేర్పాటుచేసి పంప దలచినారు. దీనికి మెడికల్ కాలేజీ ప్రెసిడెంట్, ప్రజావైద్య శాల నూపరిం టెండెంటును, నగరప్రెసిడెంటు కలనల్ గిఫ్టు గారు నూపరిం టెండెంటుగ నియమింపబడిరి. డాక్టరునాయరు గారును నోకవైద్యులుగ బోయెదరని చెప్పచున్నారు. ఇంక నెవరెవరు పోవువరో తెలియుటలేదు.

పి. శేషాద్రి గారు:—పి. శేషాద్రి ఎం. ఏ. గారియొద్ద నిదివరకు చదువుకొన్నట్టియు, నిప్పుడు చదువుకొనుచున్నట్టి యు విద్యార్థులు ఆగస్టు 28 వ తేదీన సభచేసి, కళాశాల ప్రెసి డెంటుగా నేలమునకు వెళ్ళునందర్భమున సన్మానపత్రిక కల్పిం చుటకును, బహుచిహ్నముగ బహుమానమిచ్చుటకును నిశ్చ యించిరి. పచ్చయప్పకళాశాలలోని పి. ఎల్. శ్రీనివాసా చారి ఎం. ఏ. గారియొద్దకు నిందునిమిల్లము చందాపంప వచ్చును

దక్షిణ హిందూదేశసంఘము:—ఈసంఘమువారి కడ పటిసభ రనడేపు స్వభాండాగారములో రాబోవుశనివారము జరుగును. కార్యక్రమము:—సాయంకాలము 3-30 గంటలకుసభ్యు లసమావేశము. 4-15 లకు కీర్తిశేఖరియిన పి. కృష్ణస్వామి అయ్యరు పి. ఎస్. వి. గారి చిత్తరవును బహిరంగముచేయుట. 4-30 లకు దక్షిణహిందూదేశ చరిత్రములోని కొన్ని ముఖ్యం తములను గురించి ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు ఎం. ఏ. ఎం. ఆర్. వీన్ గారు ఉపన్యసించుదురు. డాక్టరు సర్. సుబ్రహ్మ ణ్య అయ్యరు కే. సి. వి. ఇ గా రగ్రాసనాధిపత్యము వహిం చుదురు.

రయిలుకట్టలు కొట్టుకొని పోవుట:—కలకత్తాకు పోవు మాన్సున, బయ్యరము ప్రేక్షకుల 456, 458 మెళ్ళ మధ్య రయిలుకట్ట కొట్టుకొని పోయిరట్లు తెలియచెప్పిన. వాల్తేరు దువ్వడ ప్రేక్షకుల మధ్య అనగా 471, 478 మెళ్ళ

మధ్యకూడ కట్టకెగినదని రయిలుకొట్టు ఇవ్వెక్కుగారు తెలియజేసినారు. వాల్తేరు విశాఖపట్టణములమధ్య రోడ్డుంతయు మునిగిపోయినది. రయిలుబండ్లు నడుచుటలేదు. వాల్తేరు రాజ మండ్రే ప్రేక్షకులమధ్య టెల్లి గ్రాపు తీరలు సరిగా పనిచేయుట లేదు. బెంగాలు నాగపురము రయిలుకొట్టుమీదను, సిగాడం క్రొత్తవలసల మధ్యను చాల్మోట్ కట్టకొనిపోయినా. రెండు రోజులవఱకు రాకపోకలకు వీలులేదని రయిలుజే ఆధికారులు చెప్పుచున్నారు. ఈ కారణములవలన కలకత్తాకుగాని, వాల్తేరు వైప్రేక్షకులకుగాని రయిలుబండ్లు తిన్నగా నడువజాలవు.

మదరాసు కార్పొరేషన్ జనరల్ మీటింగు:—ఈ మీటింగు జరుగుటకుని నిన్న సాయంకాలము మునిసిపలు భవ నమున, కమిషనర్లు సభగూడిరి. ప్రెసిడెంటు మాలాసిగా రగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. 19 మంది కమిషనర్లు ఆసభకు దయచేసియుండిరి. కాని, సభ్యులైన మొదట అనుకొని నటుల జరుగలేదు. ఇందులకు జేమున్ పార్లమెంటు మరణము కారణము. ఈ దొరగారి మరణమునకు చింతిల్లి, వారిటుం లీకులకు ఊరడింపుల సంపుటకును, వారి గౌరవార్థ మీసభ నిప్పటికి చాలించి ముందు మరల సభగూడుటకును కోరుచు జి. ఏ. నటేశంగారిక తీర్మానమును ప్రస్తావించిరి. ఈ తీర్మా నము బలపరచబడి యంగీకరింపబడెను. ఆంత సభ చాలింప బడెను.

హత్యచేయుటకు ప్రయత్నము:—కడచిన ఆదివారము రాత్రి పిచ్చన్న అను పిల్లవానిని హత్యచేయుటకు ప్రయత్నించి నట్లు తెలియుచున్నది. పిచ్చన్న అను 11 యేండ్ల తనకమారుని కట్టమునకునుకు వెళ్లి బంధువులను చూచిరమ్మని మునియ మ్మరు అనునామె కడచినఆదివారము మధ్యాహ్నముచెప్పగా పిల్లవాడు సుబ్రహ్మణ్యం (ముద్దాయి) అనువానితో బయలు దేరి వెళ్ళెను. సుబ్రహ్మణ్యము పిల్లవానిని తగ్గ తగ్గ తీసికొని పోవుదునని చెప్పెను. కాని దారితప్పించి హింసచవాడము కం వెసివారి యావరణలోని యొక చాలియొద్దకు తీసికొనిపోయి చెవి పోగులను లాగికొని మురుగులనకూడ తీసికొనుటకు యత్నించెడి, లేదనాత పిల్లవానిని నూలిలో పారజేసి లేచి పోయెను. కాని పాపము ఈత చేతనుగుటచే పిల్లవా డెట్లో బ్రతికి బయట పడగలిగెను. తరువాత నింటికివచ్చి సంగతి సందర్భములను తెలియచేయగా సుబ్రహ్మణ్యము పట్టుకొనిబడి నాడు. ఇతడు వెంటనే విచారింపబడును.

సుందరకాండ పారాయణము:—ప్రస్తుతము విరోపా లో జరుగుయధ్యమంను బ్రిటిషువారికి జయముకలుగగలందు లను చెన్న పట్టణము మల్లాదిలో శ్రీరంగనాయకులస్వామి వారిసన్నిధియందు ఈనెల 7వ తేది సోమవారము మొదలు సుందరకాండ పారాయణము 44 దినములవరకు జరుగగలం దులకు మద్రాసు గిడ్డంగిఫిథలోనుండు కావలి లక్ష్మీనరస్యశెట్టి కంవెనివా రేర్పాటుచేసినారు. అందునిమిత్తమై ఈక్రింది చందాలు జేయబడినవి. చందాలు ఇచ్చినవారగణము:— కావలి లక్ష్మీనరస్య శెట్టి కంవెని రు 50, డి. పి. వరసింహులు శెట్టి కంవెని రు 10, పొత్తూరు అయ్యన్న శెట్టి కంవెని రు 10, తాతా నాగయ్య శెట్టి కంవెని రు 5, నంబూరు వెంకట్రాం శెట్టి కంవెని రు 5, పి. ఆర్, వెంకటసామిశెట్టి అండుసన్ రు 5, యన్. గురుజయ్య శెట్టి కంవెని రు 5, గండ్లపల్లి సమ్యయ్య శెట్టిగారు రు 5, యే. ఆర్. వి. కన్నయ్య శెట్టి కంవెని రు 5, గ్రెంథ వెంకట్రామానంశెట్టి బ్రదర్సు 5, యం.రామస్వామి శెట్టి కంవెని రు 5, యన్. యన్. వాల సుబ్రాయులు శెట్టి కం వెని రు 5, శ్రీరామల శెట్టి కంవెని రు 2, వుల్లి వంగనాయ కులు శెట్టిగారు. 2, తావు. నూనె నరసింహంగార్లు రు 2, గ్రెంథ తిరుగోండంశెట్టి బ్రదర్సు రు 2, తిట్లకర్తి సుబ్బా రా యు డా కం వెని రు 2, తాతా రా ఘ వు లు శెట్టి గారు రు 2, గు ను పూ డి నా రా య ణ శెట్టి గారు రు 2, మ. సు. ంగనాయకులగారు రు 2, డి. కో. వెంకటేశ్వర్లు బ్రదర్సు రు 2, డి. ఆర్. సి. వెంకట్రంగంశెట్టి అండు కంవెని రు 2, కావల వెంకటసుబ్బయ్య శెట్టి గారు రు 2, కె. వెంకట్రాయలు శెట్టి గారు రు 2, కి. సు. శెట్టి నా. శేషయ్య శెట్టి గారు రు 2, సామి వెంకటాచలం శెట్టి రు 2, నా. బ్ర. ఆ. రామస్వామి శెట్టి కంవెని రు 2, మె. వెంకటసుబ్బయ్య శెట్టిగారు రు 2, తాటికొండ రామాశాస్త్రిగారు రు 1, చ. యే. గ్రాంథంశెట్టిగారు రు 1, యె.లక్ష్మయ్య శెట్టిగారు, రు 1, మిట్టపల్లి కోటయ్య శెట్టిగారు రు 1, తిరుపతి య. యానాది శెట్టి రు 1.

# ఆంధ్రవత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ భాద్రపద బంధము  
బుధవారము.

## గుంటూరు పురపాలక సంఘము.

పట్టణము ఆంధ్రదేశమునందలి యుత్తమ స్థానములలో స్థానమును పేరుగాంచి యున్నదో, యేపట్టణము ఆంధ్రనాయకులలో నగ్రగణ్యులగు వారిని గొలిదరను గాంచుభాగ్యమును గనినదో, యేపట్టణము ఆంధ్రోద్యమోత్సాహమునకు కన్న తల్లియని యంద రనుకొనుచున్నదో, అట్టిగుంటూరు పట్టణపు పాలక సంఘమువారి రిపోర్టులను ప్రభుత్వమువారు రచించిన విమర్శను జదివి మిక్కిలి విమోహమంద వలసివచ్చినది. “మూడు సంవత్సరములుగా కలెక్టరుగారు ఆనగరము నందలి రోడ్లులు సంతృప్తికరముగ స్థితియందు లేనవి వ్రాయుచు వచ్చుచున్నారు. పురపాలకసంఘమువారు ఉన్న రోడ్లను బాగుపరచుట మాని క్రొత్తరోడ్లను పెంచుచున్నారు. టీకాలు వేయుటయం చెక్కున యశ్రద్ధ జరుగుచున్నది! తన్మూలమున కడచిన సావత్సరము మరూచకము 414 గురను తననాత వేసికొని పోయినది. కొన్నిరోడ్లలో దీపములు మిక్కిలి దుస్థితిలోనున్నవి. 1912-13 లో విద్యాభివృద్ధికి ప్రభుత్వము వారిచ్చిన గ్రాంటులలో కొంత భాగమింకను కర్చుపడలేదు. 1912 వ సంవత్సరము ఆ గస్తు మాసములో పారిశుధ్యమునకు సంబంధించిన కొంత కార్యక్రమము పంపవలసినదని ప్రభుత్వమువారు రక్షిగినందులకు గుర్తు తరము వారికి నిన్న సేమ చేసినది. అందుచే మునుగా 11-12 లో నిచ్చిన గ్రాంటు రు. 11,510 గోరుదు. ఒక సంవత్సరములో ఈరొక్కరొక్కరి వలయును. ఏ పరిశ్రమ బోధింపబడునో తానాపరియందు నేర్పడెయి యుచున్నది. దై విమర్శము నేయనోపినవాడై యుండవలయుననుటకే గోరుమొదట విషయమై యున్నది. రెండవది, ఆయాపరిశ్రమ విషయముగా జక్కుని పరిజ్ఞానముగలిగించి, నేర్పరచిని బ్రయోగపరచి జాప్యవారిగా విద్యార్థుల జేయవలసియున్నది. కర్మాగార మండే వారికి వాణిజ్య శిక్షణము నమకూర్చి నివేదించెదను. అనగా కర్మాగారమునకు లాభముగలుగునట్లు క్రియారూపకమైన పనిజేసి, కర్మశాలలకు పంపింపించువారిగా విద్యార్థుల దీర్చవలయును. కర్మశాల లాభకరముగా దోచిన ధనసహాయముచేయించెదను. వేయేల, విద్యార్థులకు సమగ్రబోధ నోనగూర్చుటయే విశిష్టాభిప్రాయమైయున్నది. ప్రస్తుతము, విద్యార్థులు రెండు మూడు సంవత్సరములు పాఠశాలగడచి, యంతో ధనవ్యయముగలిగించి వెళ్లినవారిని మనమిప్పుడంగడి తొలుపులఁజూచు పనివాండ్ర కొందఱు దివంగులవారినే తయారుచేయ నోపినవారు మాత్ర మగుచున్నారు.”

రివరెండు థాన్కునుగారు.

ప్రస్తుతస్థితి, విద్యభ్యసించుటకు మారుగా విద్యార్థి వానిపనికిదగిన వేతనముగొనుట, తన యుద్దేశ్యమువలన, వలన పడునని థాన్కునదొరగారి ప్రశ్నకు సమాధానముగా సగ్రా సవాధిపతిగారు నడిచిరి.

స్ట్రెట్టిగారు.

ప్రాయశఃముగా నీ పాఠశాలలకేమీ పనివాండ్రచే గ్రహంపుపలక జేయించి లాభమార్జించుట యుక్తమా? యని, స్ట్రెట్టిగారు ప్రశ్నించిరి.

రాయచంద్రరావుగారు.

అట్టి పనివాండ్రకు గొలదిపనులే కొయ్యముక్కలతో చిన్న పనిముట్లుసేయుట లోపిగునని, నేర్పి కొలుముట్లవలని యుపయోగమునుచెలియజేయవచ్చుననియు, నేదియో చేతిపనిచే డబ్బు సంపాదించ గలిగినంత దనుక ఇంక చిన్న వారివైనను జేర్చుకొన నభ్యంతర ముండదనియు, నిపుడు పాఠశాల కేరుటకై చాలురకు విద్యభ్యసించువారు లంచము లిచ్చుచున్నా

సంఘమునకు స్ఫుటముగా తెలియజేయు చున్నా రు” అను మొదలుగాగల వాక్యములతో ప్రభుత్వమువారు తమవిమర్శను ప్రకటించినప్పు డ్దా యాంధ్రుని హృదయము పరితాపమందకుండును? కడపటి మాటలనుబట్టి ప్రభుత్వమువారు రచితకాలములోనే గుంటూరు పురపాలక సంఘము మేల్కొనకున్న దీర్ఘనిద్ర నందవలసినదని తీర్మానించినట్లగుచున్నది. ఇదియెంతయు శోచనీయము ప్రభుత్వమువారు తమ విమర్శలోనే పురపాలక సంఘపు సభ్యులలో నధికార సభ్యులు సభలకు నచ్చుటమిక్కిలి తగినట్లు కాన్పించు చున్నదనియు దానికి కారణము సభలు పైపై అవకాశమియ్యక నడుపుటయే యనియు పదునైదు దినముల కొక సభ జరిపిన చాలుననియు వ్రాయుచున్నారు. ఈ పురపాలక సంఘ మొక్కటి విషయమై చెప్పట కాదుకాని లోకలుబోధుల రిపోర్టుల వైనను ముగిసివాటికి రిపోర్టులవైనను ప్రభుత్వమువారి విమర్శలను సాధారణముగా నెత్తిచూచిన యెడల నందులో మొదటివారయే “అధికార సభ్యులు సభలకు తిన్నగారాలేను” అనియో “అధికార సభ్యుల యాగమనము వృద్ధిచూపుచున్నది” అనియో కన్పింపకపోదు. సాధారణముగా నీసభలలో నధికారులు తమమాటయే నెగ్గింప జూచుచుండు రనియు ఇతర విధముల నెక్కువ పరిశ్రమచేయుచుండుట లేదనియు కూడ చెప్పవచ్చును. ఈకారణములచే కొన్ని సందర్భములలో ననధికారు లెంత పరిశ్రమ చేసినను వారిపని రాణించుటలేదు. ఇట్టిస్థితి గుంటూరు పట్టణపాలకసంఘమునందలి మేము చెప్పదలంచలేను.

నారు బాగుగా విచారించి ని తమగాయించు పాప కారులయు నభిప్రాయము నుపసాహించు. కులివాండ్రకేర కొని సంస్కరించుటకు ప్రయత్నముగా జిత్తులు గజపుటయే యీ గీప్రతిపాదనను జేయుగా నేమ నిశ్చయించితి. ఇండియాలోని విన్నవించుకొను నమకరించగలవారే కాని నవీనకల్పనాశక్తి చరిత్రనుబట్టిగారి సర్వసామాన్యాభిప్రాయము. ఈనాడుకొ న నేపాఠశాలయే ప్రస్తుతపరిశ్రమ విద్యాసంవిధాన పద్ధతియైయున్నది. ప్రస్తుతకర్మాగారమున బనినేర్చుకొనువారు సేయవలయునగునలమలెక్కలను గ్రహపథిని, టెన్లక దొరగారు వెల్లించగలిగి లేని ప్రస్తుత ప్రయోగమును విస్తరించ సంశయముండదు. టెన్లరు గారి యుద్దేశ్యము ననుసరించి, పాఠశాలల గర్భవిద్యల బోధించు శాఖ, పనిముట్లుసేయు దుకాణమునకు లోనైనదై ప్రతి కర్మాగారమునకు ననుబంధముగా నొక పాఠశాల యేర్పడి ప్రభుత్వమువారి ధనసహాయము గోరుట తలపించునని ఆనరల్ డిరెక్టరు శాస్త్రిగారు నూచించిరి. ఇండియాలోని ప్రస్తుత పరిశ్రమ స్థితినిబట్టి వై విధముగానుండుట ముఖ్యమని యుం, జేలిపవలయుండు సామగ్ధ్యముగలిగించు శిక్షణము నేర్ప నోపు కర్మాగారములపై లేవనియుం బ్రస్తావనోద్దేశ్యము లంత తృప్తికరములైనవి కావనియు, వీనిని బట్టి కర్మాగారమున విధముగా బ్రతిత్వ పోషణ మందుననియు, సగ్రాసవాధిపతిగారు చెప్పిరి. ఈయుద్దేశ్యము క్రియారూపముగ స్థితికే దెచ్చుటకంత కాలమింక బట్టని శ్రయిత శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ప్రశ్నించిరి. చదువుకొనుటకు బట్ట మూడు సంవత్సరముల కాలమేని, యీ ప్రకారము నడువ వలసియుండు ననిచెప్పి వైశాఖ్రిగారడిగిన వేటొక ప్రశ్నకు జవాబుగా సగ్రాసవాధిపతిగారు రిట్లనిరి. ఒక పాఠశాల కార్య నిర్వహణ మున గలుగునట్లుమును బూరించుట ప్రస్తుత ధనసహాయ పద్ధతియైయున్నది. నాయిప్పటిపద్ధతి ననుసరించి పాఠశాలల వారంత వరుంబడి జూపగలిగినంత సహాయము జేయుటయే యున్నది. పాఠశాలనుబంధములై ప్రస్తుతముండు నేర్పికర్మాలయము లట్టిస్థితికి వచ్చియున్నవని శ్రయిత రామచంద్రరావుగారు ప్రశ్నింపగా గొన్ని త్వలలో నట్టిస్థితికి వచ్చునని సభాధ్యక్షులు వక్కాణించిరి. పాఠశాలగారి కర్మా లయముగాని ప్రతిస్థితమైన కొలది సంవత్సరములలోనే స్వా శ్రయమై నిలువగలదని మియాభిప్రాయమూ యని శ్రయిత రామచంద్ర రావుగారు మరల ప్రశ్నించి, అట్లు కానేరదనుటకు నిదర్శనముగా ఛాట్రపు దొరగారు సాపించిన ఆల్యా మినియమ్ ఫ్యాక్టరీ నష్ట మొందుటను వాక్రచ్చిరి. ఆల్యామినియమ్, క్రొవేలదరు పరిశ్రమ లిట నూతనార్జము లగుట

విముక్తి నందినది. ఇదియెంతో సంతృప్తికరము. ఈభాగమునందలి పోరు నాధారము చేసికొనియే జర్మనీవారు ప్రాంసు దేశములోని ఈశాన్యప్రదేశ మూలముగా తమరాజ్యములోనికి మార్గముచేసి కొనవలెనని ప్రయత్నించుచుండెరి. ఆప్రయత్నము లెల్లయు నేటితో నిష్ఫలములయినవనియే చెప్ప వచ్చును. వధ్యభాగమున స్థితి యెట్లుండనదియు నేటివారలనలన నేమియు తెలియుటలేదు. కాని తూర్పుచివరను పడమట చివరను శత్రువులకు వినాశము వైకొనునపుడు సభ్యభాగమున మాత్రము వారెల్లార్వగలరు? ఇదియంతయు యుద్ధములోని మధ్యరంగపుకథ. దానికావల బెలియము పైనికులు ధీరోదాత్త నాయకులయి నెగడుచు న్నారు. జర్మనువారి రెండునైస్య వాహినలు ప్రాంసులోనికి పోవుచుండగా వానిని వెన్నంటి గాకి బెల్జియము వీరులు వాని ప్రయాణమునకు నడ్డుదగిలి బెల్జియములోనికి మరలునట్లొనర్చి నారు. ఈ సహాయము మిత్రమండలి వారెల్లు తీర్పు కొనగలరోగదా! ఆంటువర్పునకు నాగ్నేయముగా నైరులతో నగోరావహారిగ బోరుచుండిన బెల్జియ నులును శత్రునైస్యములను నిర్విణ్ణులనుజేసి ఆంటు వర్పు కోటకు తిరిగివచ్చి ప్రవేశించినారు. సర్వియా నైస్యములు ఆస్త్రియనుల నింకను పరాజితులజేయుచున్నవి. ఆంగ్లయుద్ధవిమానములకును జర్మనుయుద్ధ విమానములకును పోరాటము పోసగి ఆంగ్లయుద్ధ విమానములు వాయుపథ సామ్రాజ్యమున కన్య ములనుట స్థావితమయినది. ఏరోఫాఖండమున

పాశులను నెక్కుగూర్చుకొని యుద్ధపువడవ కొని వచ్చునని సభాధ్యక్షులు నడిచిరి.

పరిశ్రమ విద్యార్థుల విద్యాసామాన్యము.

చేపవల జీవించువారికంతవఱకు విద్యాసామాన్య పాటవ ముండ వలయుననుట తర్కాని ప్రశ్న. పట్టణము, గ్రామము, గణితము, చ. విద్య వ్రాయుట, మాతమునాలక తరగతిదను విరికావశ్యం. తల్లిపరిశ్రమవిద్యులములుగాని పాఠశాల లయందలి యితర విద్యులు వారికిలేకుండజేయుట నాయుద్దేశ్యము. ఆపాఠములు వారి వృత్తికేనేర్చుననుట కుపకరించునవి గావు వారములో సగముదినములు విద్యాసామాన్య బోధకును, మిగిలినసగముదినములు పారిభాషావిద్యాబోధకునువలను గలుగు నట్లుతరగతులేర్పడుట నాయుద్దేశ్యము. ఈపరిశ్రమలలో మేస్త్రి గాననగా బలువురచే బనులజేయించు పాటిసామగ్ధ్యము గోరు వాడు సాధారణపాఠశాలలలో మూడవ ఫారమువఱ కైన జదివినవాడుగా నుండవలయును? అనిసభాధ్యక్షులు చెప్పగా నీపరిశ్రమవిద్యార్థు లందఱును మూడవ ఫారమువఱకును జదివిన విద్యాసామాన్య యోగ్యతగల వారుగా నుండవలయునని శ్రయిత రామచంద్ర రావు పంతుల వారు చెప్పిరి. ఎక్కువ చదివినవారు, చేపనుల వలన నెక్కుడార్జమున్నను వీని యందు బ్రవేశించరు. కాన నీపద్ధతి సాగదనుకొందునని రెవరెండుస్ట్రెట్టి దొరగారిని. ఈవిషయమై కొంతచర్చ జరిగినవారిచ నామాన్యపరిశ్రమ విద్యార్థి నాలవతరగతి జదివవాడుగాను, పరిశ్రమముల మేస్త్రి గాగోరునాడు మూడవఫారము. జదివినవాడుగా నుండ వలయునని నిర్ణయింపబడినది.

ఈపాఠశాల ప్రవేశమునకైన నయోనిర్ణయము.

వీరియన్ను 12 సంవత్సరముల దక్కువగాక, 17 సంవత్సరములకు మించక, ఉండవలయునని నిర్ణయించుచు, నాయాపాఠము చదువువారినిబట్టి యివయోవిషయము పరిష్కరించ నికమీద నియమింపవలెను, నిర్దట విచారణాధికారుల కో, అధికారిణులకో, స్వాతంత్ర్య మొసంగుదము. అని సభాధ్యక్షులు చెప్పిరి.

విద్యార్థుల భీమా.

కొండలు విద్యార్థులు నియతవిద్యాభ్యాసమునకు లోన వెల్లిపోవుదురుగావున విద్యార్థులనుండి పూచిపుచ్చుకొనుట ముఖ్యము. సాధారణ విద్యాభ్యాసమున వేలకొలది మూగు చుండుగడక వారిపట్ల నీపూచిపనిలేదు. ఈపరిశ్రమవిషయమై బాలురకు లంచమియవలసి యుండుట విచారకరమై యున్నది. మావరుంబడి వృద్ధి సేయకున్న బని సేయమని యొక పన్ను విద్యార్థులు సమ్మతించియుండిరి.

ఉపాధ్యాయులు.

ఉపాధ్యాయత్వమునకు దగిన వారివిషయమై, సాధువుల సామగ్ధ్యముగలవారి మేస్త్రికవలయు యోగ్యతగలవారిగా జూచి యేర్పఱచినజాలునని పుష్కరింపబడినది.



# THE GREAT EUROPEAN WAR.

## GERMAN RETREAT CONTINUES.

N. E. FRANCE FREE OF THE ENEMY.

Little Belgium's Greatest Stroke.

MASTERY OF AIR ESTABLISHED FOR ENGLAND.

AN AUDACIOUS GERMAN CRUISER'S ADVENTURE IN THE BAY OF

(REUTER'S AGENCY)

We have very little news from the central theatre of war to-day and that little is extremely interesting and satisfactory. The enemy has been dislodged even from behind Rheims and in the east French territory has been entirely evacuated. It is this last section of war ground that could have been useful to the Germans to create a means of communication through North Eastern France and it is well for the Allies that this is now free. No fresh news is available with reference to the position in the Centre. German and British aircraft have come into conflict and something in the direction of the mastery of the air has been gained by England. Brave little Belgium has performed a splendid service to the allies by harassing the 3rd and 9th German Army Corps which were going into France and obliging them to retire hurriedly into Belgium. In Belgium itself the gallant forces fighting the Germans South East of Antwerp are reported to have re-entered the fortress unmolested by the enemy who have been reduced to inactivity. The Serbians are successfully continuing the offensive. While the fortresses are being evacuated, a most surprising bit of news has been handed to us that a German Cruiser has sunk five British merchant ships in the Bay of Bengal where exactly we cannot say. We are informed that the crew were transferred to Kibinga evidently captured by the British. The 12th is expected to arrive at the end of the month. We are also told that British Cruisers are pursuing the "Emden".

### German Cruiser in the Bay of Bengal.

British Merchantships

15—A Bengal Press Communication—The "Emden" had been sunk in the Bay of Bengal on the 14th September by a British Cruiser. The crew were transferred to Kibinga. The "Emden" is being pursued by British Cruisers. The speed of 25 knots. The tonnage from 3,400 to 7,600.

### British Navy

Winston's Speech

11—A C and M Gazette—September 12—Mr. Winston Churchill's last night stated that during the last night of the war Britain would complete two or three or four times as many

### A French's Despatch.

Report of Operations from 4th to 10th

LONDON, September 14—(2-30 P.M.)—In a report from Headquarters Field-Marshal Sir John French deals with the operations from the 4th to 10th of September.

On Friday 4th September it became apparent that there was an alteration in the direction of advance of general Kluck's army, which since the battle of Mons had been playing its part in a colossal strategic endeavour to create a Sedan for the allies by out-flanking and encircling them. General Kluck moving Southeast left a strong rearguard along the river Ourcq to hold the Sixth French Army Corps and prepared to ignore the British as being driven out of the fight.

The enemy endeavoured to attack the main French Army and cut through and envelope it.

### German Movement

The German

### Troops Full of Zeal

The Headquarters statement adds that the arrival of reinforcements and the continued advance has delighted the troops who are full of zeal and anxious to press on.

### A Bitter Disappointment.

Unfulfilled Hopes of Entering Paris

LONDON, September 14—(3-5 P.M.)—The Headquarters report remarks, regarding the advance by the Allies on Monday that this was the first time that the Germans had turned their backs since the action at Mons a fortnight before. From the reports received, the order to retreat when the Germans were so close to Paris, was a bitter disappointment. Letters found on the ground at there was a general impression among the troops that they were about to enter

### Obstinate German Defence

One British Corps on Wednesday was delayed by the obstinate defence on the part of a strong rearguard with machine guns at Laperote-Sous Jouarre where the bridge had been destroyed. On the same day the numerous thick woods to the north of the Marne were found to be filled with German stragglers. Most of them appeared to have been without any food for two days. Indeed the enemy were inclined to surrender in small parties.

### Situation Favourable to Allies

The general situation appeared to be most favourable to the Allies.

### Mastery of the Air.

British Aircraft Establishes Ascendancy

LONDON, September 14—The Headquarters report further says—Our aviators attacked the hostile aircraft instantly ascending in couples to meet one of the enemy's machines. Five German pilots or observers have been shot and their machines brought to the ground. As a consequence the British Flying Corps has succeeded in establishing an individual ascendancy which is as serviceable to us as it is damaging to the enemy, who has recently become much less enterprising. Something in the direction of the mastery of the air has already been gained.

### FRANCE

### Germans Evacuate French Territory

Paris Official Commu

A Communique issued in Paris on the 14th says—On our left the enemy has been driven back to abandon them. The Germans retired on Peronne and were also in a defensive position. The North beyond Forest. Our right the retire. Vosges. Indeed at the moment on this side

### The Crossing of the Aisne.

Many More Prisoners Taken

SIMLA, September 15—The following is from the Secretary of State to the Viceroy, dated 14th September, 9-5 P.M. which arrived to-day—All day yesterday, the enemy stubbornly disputed the passage of the Aisne by our troops, but in spite of the difficulty of fording the river in the face of a strong opposition, nearly all the crossing were secured by sunset. On our Right, and on the Left the French troops were confronted with a similar task in which, like ourselves, they were successful. Many more prisoners were taken.

### Crown Prince's Army Driven Back

It is reported from the French Headquarters that the Crown Prince's Army is driven back.

### A Havas Cable

PONDICHERRY, September 15—Havas—Paris 14th September 18 hours 35 official communique—The Germans continue the retreat on our left. They have evacuated Amiens retiring towards the east. They did not defend Marne to the south-east. At the centre they have lost Reims, Brantigny. They still hold south Argon. On our right they beat a retreat. We have re-occupied Raonl'etape, Baccarat, Remerville, Nomme, Pont a Mousson.

### GREAT BRITAIN.

### Home Rule to Become Law.

OPERATION POSTPONED FOR A YEAR

### The Premier's Statement

LONDON, September 14—(5-55 P.M.)—Mr. Asquith announced in the House of Commons to-day that the Home and Welsh Bills would be placed on the Statute Book but he would introduce a bill to-morrow suspending operation of both the measures for a year or it may be longer to a date not beyond the termination of the war. Meanwhile the Government guaranteed that the Home Bill would be introduced and dealt with before the expiration of the Time Limit.

### The 5th French Army Corps

Further east the Fifth French Army Corps made a night attack carrying three villages at the point of the bayonet.

The Allies left wing on Monday made a general advance. We had been reinforced and pushed northeast co-operating with the Fifth French Army Corps advancing eastwards against a German rearguard along the Ourcq. The Germans possibly weakened by the transfer of troops to the eastern theatre of war and realising that the Sixth French Army Corps and the British Army threatened their flanks began to retire North-East.

### Germans Driven to Marne

The Germans on Tuesday were driven to Marne the Frenchmen on our right capturing three villages after a hard hand to hand fighting inflicting severe losses.

The fighting on the river Ourcq was most sanguinary. The Germans having massed a great force of artillery here. Few infantry were visible.

### British Overcoming the Enemy

The Fifth Army Corps regained Montmirail after a hard conflict. The Sixth Army Corps on Wednesday continued the battle along the Ourcq. The British overcame the resistance at Petit Morin crossed Marne and pursued the Germans who were now hastily retreating northwards.

The Sixth Army Corps on Thursday continued to press

The Fifth Army Corps by forced marches reached Chateau Thierry.

### Prisoners and Guns Captured

At Dormans on the Marne the British after considerable fighting captured 1,500 prisoners, 4 guns, 6 quick firers and 50 transport wagons. Many of the enemy were killed and wounded. The Germans here seemed demoralised. The British neatly trapped 100 Germans in a sunken road. All surrendered.

### Success of Airmen

Quite one of the features of the campaign has been the success of the British Airmen who have been specially

# TELEGRAMS.

## Brutal Damage in Villages.

### Inhabitants Ill-treated; Property Destroyed

LONDON, September 14.—(3-5 P.M.)—Much brutal senseless damage was done in the villages occupied by the enemy. Property was wantonly destroyed; pictures in the Chateaux were ripped up, and houses were pillaged. It is also declared on unimpeachable authority that the inhabitants were much ill-treated.

## BELGIUM.

### German Forces Unmolested.

#### to Inactivity.

It is officially announced that the Fortress unmolested by the enemy during the fighting of the last few days and has been reduced to inactivity.

## Bravo! Belgians!!

### Attacks Draw Back Two Corps Going to France.

LONDON, September 14.—(6-50 P.M.)—Amsterdam.—The Third and the Ninth German Army Corps which were going to France have hurriedly returned to Belgium owing to heavy attacks by the Belgians.

## SERVIA.

### The Servian Offensive.

#### Populace Overjoyed.

LONDON, September 15.—(1-20 A.M.)—The Servians are successfully continuing the offensive. The enemy's flight from Semlin was most rapid. The Austrians left much war material and food behind them. The populace are overjoyed.

## INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

### The Imperial

Totals 15,50,000.

SIMLA, September 15.—The total of the Imperial Indian Relief Fund has now risen to Fifteen and Half Lakhs.

### Trouble some German Youths.

#### ABSENT FROM ROLL CALL.

#### Placed Before Magistrate.

CALCUTTA, September 15.—To-day at the Alipore Police Court two German Youths named Walter Luke and Ernest Wilki were charged with being absent from Kidderpore House without a pass or permission from the Special Police Office and for not answering roll call on the 14th instant. It appears that about Sixty German Youths are detained at Kidderpore House under the charge of a Police Officers. One the 14th instant Sergeant Decont called the roll call and both the accused were found absent. Sometime after he saw them getting into the compound over fence. They were therefore charged with offences punishable under the Foreigners Ordinance of 1914. The Magistrate postponed the case to the 18th instant and remanded the accused.

## BOMBAY.

### The Bombay Improvement Trust.

#### A Very Prosperous Year.

BOMBAY, September 15.—The Annual Administration Report of the Bombay Improvement Trust was passed at a meeting of the Trust held this evening. It showed that 555 lakhs were spent on the City, 29 on development of Buildings and 562 on acquisition and development of own estates. A list was submitted of the work undertaken by the Board showing the area and cost in each. The aggregate estimated cost for the year ending 1913-14, 50 Chawls have been constructed and working classes by the Trust constructed aggregating 12 miles in area. The net revenue from the Trust has increased from just under 10 lakhs to the Chairman regards it as a fact that it has increased much king fund charges.

Bombay.

Bay again received used in the low lying is rendered very

# TELEGRAMS.

## BURMA.

### Westwardbound Ships.

#### Dangerous to Leave Rangoon.

RANGOON, September 15.—(1-20 P.M.)—Orders have been issued by the Admiralty that no shipping is to be allowed to leave Rangoon westwards. Boats may go at their own risk to Singapore and Mergui. The Port Authorities have issued orders accordingly.

### Rangoon Association's Letter.

RANGOON, SEPTEMBER 15.—In reply to the letter from the Secretary to the Burma Government regarding reforms in pilgrim traffic to Hedjaz the Rangoon Muslim Association say they highly appreciate the action of the Bombay Government in cropping the question of monopoly and compulsory return tickets. The Association suggests inviting the co-operation of the Religious Society called Khodam-I-Kaaba Society which has branches in different parts of India and which has its object to render every assistance in the matter of the pilgrim traffic. This would be the best and most suitable organisation for the purpose of co-operation with pilgrims and would also be the last medium of reconciling the people to the suggested improvements. The Association strongly protests against non-uniformity and inconsistency of rates at different periods of the pilgrim season.

## UNITED PROVINCES.

### PUNDIT B. N. D.

#### Elected to the Imperial Council.

NAINI Tal, September 14.—The Pundit Bishan Dhar of Lucknow has been elected by the non-official members of the Local Council to succeed the late Rai Sri Ram Bhadur on the Imperial Council.

### U. P. Legislative Council.

#### THE WAR AND ITS EFFECTS.

#### Agricultural Situation Much Better.

ALLAHABAD, September 15.—Sir James Meston presided over the meeting of the United Provinces Legislative Council at Naini Tal on Monday, when he referred at length to the momentous events that happened since the Council last met in April. After discussing the origin of the War, His Honour turned to the question as to how it was likely to affect the United Provinces, and its industries and agriculture. It would be affected and it would be in such

a shape which would shape hardships caused by such

So far as the agricultural situation is concerned, His Honour was able to make an announcement amounting to the fact that famine conditions no longer existed and famine relief is no longer necessary and will close this month.

## G. P.

### Chief Commissioner of G. P.

#### Visits to Various Places.

ALLAHABAD, September 15.—Sir Benjamin Robertson leaves Nagpur on Wednesday, and after visiting Raipur and Bilaspur reaches Jubbulpore on the 20th. He will halt at Jubbulpore until the end of the month.

## SOUTH INDIA

### Travancore Legislative Council.

#### A FULL DAY'S BUSINESS.

#### Discussion on the Education Bill.

TRIVANDRUM, September 15.—The Travancore Legislative Council met to-day at 12 noon. The Dewan presided. All the members, official and non-official, except the Chief Secretary to the Government, were present. The Regulation Amendment Bill, the Game Preservation Amendment Bill, and the Village Panchayat Courts Bill have become law as Regulations 11 and 12 of 1913 M. E., and 1 of 1909 M. E., respectively.

#### The Education Bill.

The principles of the Elementary Education Bill are being discussed at length. Mr. Subba Iyer, Head Sarkari Vakil and Professor Rangaswamy Iyengar made elaborate speeches strongly opposing the view of the non-official members.

At this stage will Assembly rose for lunch at 2-40 P. M.

The Council re-assembled at 3-10 P. M. and the discussion on the Elementary Education Bill was continued. The President made a few remarks. Ultimately Mr. Kesava Pillay's motion for the affirmation of the principles of the Bill was put to vote and lost.

The Succession Certificate Bill, the Irrigation Regulation Amendment Bill and the Companies Regulation Amendment Bill were referred to the Select Committee.

# TELEGRAMS.

## Bills Passed.

The Opium Bill, the Police Regulation Amendment Bill and the Motor Vehicles Regulation Amendment Bill were finally read and passed. The Council broke up at 5-30 P.M.

## THE EASTERN THEATRE.

### Servia's Great Success.

#### 90,000 Austrians Defeated.

LONDON, September 15.—(12-0 P.M.)—The Servians have won another great battle at Angle of River Save and Drin defeating 90,000 Austrians and capturing Howitzers, Field Guns, and Quickfiring.

### The Last Desperate Stand.

#### Austrians Again Beaten.

LONDON, September 15.—(4-0 A.M.)—PETROGRAD.—It is officially stated that the Russians on the Austrian main front crossed the River San and captured thirty guns, eight thousand prisoners, and enormous stores near Ravaruska. The Austrian batteries were found abandoned in marshes round Bielgoray. General Broussiloff captured many prisoners and in repelling this last desperate onslaught by the Austrians.

The Austrians on the right Bank of the Dniester have been driven towards Dorogobytch. The Russians occupied Czernovitz, Capital of Bukovina, and a shot.

## Operations in Eastern Europe.

### Fresh German Troops in Eastern Europe.

### RUSSIANS EMERGE IN EASTERN EUROPE.

LONDON, September 15.—Petrograd.—Generalissimo announces that a rapid offensive of General Rennenkampf's troops has been successful and defeats of the Austrians have been achieved.

strong compelled the Germans to retreat from the Western Frontier. The battle between the 28th August and 7th September. The Germans attacked through the woods and marshes. The right wing threatened to envelop the German Front Mordenburg-Goldbach which threatened General Rennenkampf's troops. The Russian covering troops checked the enemy's advance. The enemy was emerged intact from a difficult position whence they can take frequent operations.

## THE WESTERN

### No Russian Troops

#### In Belgium or France.

The Press Bureau denies the reports that the Russian troops are in Belgium or France.

### A Paris Communique.

#### RETREATING GERMANS TO MAKE STAND AT RHEIMS.

PARIS, September 15.—(A.M.) It is officially stated at eleven last night that "our left wing has everywhere regained touch with rear-guards even of main body of the enemy. Our troops re-entered Amiens which the Germans had abandoned. The enemy appears to be making a stand on the front marked by the River Aisne. It also seems in the centre to intend to resist on the heights North-west and North of Rheims. It continues to fall back between Argonne region and Meuse".

#### Fort Troyon Relieved.

Our right has succeeded in the Woivre region in relieving Fort of Troyon which had been on frequent occasions fiercely attacked during the last few days. Our pursuing detachments in Lorraine maintain contact with the Germans. The morale and health of our armies are excellent.

## ITALY.

### ITALIAN GOVERNMENT URGED TO DECLARE WAR.

#### The Radical Party's Resolution.

LONDON, September 15.—(4 A.M.)—The Executive of the Italian Radical Party has passed a resolution urging their Government to abandon the policy of neutrality and not to miss this opportunity of securing natural frontiers for Italy and participating in settlement in accordance with democratic principles. The Journal "Messaggero" says that popular demonstrations should warn the Government of the danger of maintaining disinterested attitude.

### A New Italian Cabinet.

#### Of Action to be Formed

LONDON, September 15.—(5-30 A.M.)—It is in Rome that Italian Cabinet will be reconstructed on a wider basis. Socialists collaborating. It is stated new policy possibly one of action is contemplated.



తిరువాన్కూరు శాసన నిర్మాణసభ

ప్రతివాదకులు. సెప్టెంబరు 15:— నేటి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు తిరువాన్కూరు శాసనసభవారు కూడిరి. దివాను గారధ్యక్షతనకు వహించిరి. దొరతనముచూరి ఛీఫ్ కలెక్టరీ గారు తప్ప మిగిలిన సభ్యులందఱును వచ్చియుండిరి. రెగ్యులేషన్ ఆమెండు మొంటుబిల్లు, ఆమెండుమెంటు బిల్లు, గ్రామపంచాయితీ బిల్లు, ఇవి, యం. ఇ. 1089 నెం 11 రు నెం 12 రు రెగ్యులేషనులు, యం. ఇ. 1090 నెం 1 రు రెగ్యులేషనులను పేరిట చట్టములుగా నామోదించ బడెను.

ప్రారంభ విద్య

ప్రారంభవిద్యనుగూర్చి చట్టముయొక్క నూత్నముల విరళముగ దర్శించిరి. ఈవిషయమున నానఫీచల్ సభికుల యభిప్రాయములకు వ్యతిరేకముగ ప్రాధాన్యము వక్తిల్లో వెద్దయగు సుబ్బయ్యగారు ప్రాధాన్యత తరగ్గ సామి అయ్య గారును ప్రసంగించిరి

2-4) గంటలకు సభికులు ఫలహారములకు వెళ్లిరి.

8-10 గంటలకు సభికులు తిరిగి కూడిరి. ప్రారంభ విద్యనుగూర్చిన చట్ట జర్జించిరి. సభాధ్యక్షులు కొన్ని విషయముల ముచ్చటపట్టినవి నూత్నధర్మముల నా గారు ఉపాదించితీరి. సభికులకు ప్రదర్శించబడెను. కాని చాలినంతమంది కరించలేదు.

సక్సెస్ ఫుల్ సర్టిఫికేటు బిల్లు ఇర్రిగేషన్ రెగ్యులేషన్ ఆమెండుమెంటు బిల్లు, కంపెనీల రెగ్యులేషన్ ఆమెండు మెంటు బిల్లు, వీనిని ప్రత్యేక సంఘమువారిని విచారించగోరిరి.

ప్రార్థన చేసిన బిల్లులు.

నల్లమందు చట్టము పోలీసు రెగ్యులేషను ఆమెండు మెంటు బిల్లు, మోటారుబండ్ల రెగ్యులేషను ఆమెండుమెంటు బిల్లు ఇవి ప్రార్థన చేయబడినవి. 5-30 గంటలకు సభ ముగింప బడెను.

బొంబాయిలో వర్తము.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 15:— బొంబాయిలో గొప్ప కష్టము కురిసి దిగువవాగ్ధమున నుండిన జిల్లాలలో వర్తము వచ్చినవి. దీనివలన రాకపోకలు జరుగుట కష్టముగ నున్నది.

50 వేల నోట్లను దొంగిలించుట.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 16:— బొంబాయి దోష విచారణ సభవారు 50 వేల నోట్ల దొంగతనమును పట్టుకొన్నారు. అసలు కేసు ఏమిటనగా:— 1918 సం॥ జూను 20 వ తారీఖున మిరతు పట్టణములోనున్న అప్పురు ఇండియా బ్యాంకువారు 50 వేల రూపాయల విలువగల కరెన్సీ నోట్లలో సగ భాగములను, కానూరులోనున్న ఎలియన్స్ బ్యాంకు కు రిజర్వు పోస్తుదామని ప్రతిపాదించుటకు కానూరులో బ్యాంకువారికి బట్టాడా వినది. చివిషాస్త్రీ నోట్లలేవు. ఉత్త కాకితములున్నవి. పోయిననోట్లలో చాల భాగము ఢిల్లీ నగరము సోడా, తమనెడ్ అయ్య కరీముద్దీన్ ఎజాహి బెక్కు పద్ద దొరకినవి. వీనిని ఆరేళ్లు సం గతి ఏమిటని అడుగగా మిరతు బ్యాంకులో జవానుగ నున్న వలీమహమ్మదు అనువాడు తనవద్ద నోట్లను మార్చినాడని కరీముద్దీను చెప్పినాడు. ఈరిజర్వు పంపునపుడు మిరతు బ్యాంకు వారు వలీమహమ్మదుచేత పోస్టాఫీసుకు పంపిరి. వలీమహమ్మదునుకూడ అరెస్టుచేసినారు. ఈకేసుతో సంబంధించిన అనేక మందిని ఢిల్లీలో అరెస్టుచేసినారు.

ఐరోపా యుద్ధము.

జర్మను ప్రతికల వ్రాతలు.

లండను నగరముచేరిన జర్మనీ ప్రతికలనుండి లండను టయిమ్స్ కొన్ని వార్తలను ముద్రించినది. అందు గొన్ని యిచ్చట భాషాంతరీ కరింపబడినవి. వీనినిబట్టి జర్మనీవారి వ్యాధయమును గనుగొన వచ్చును:—

బర్లిన్ ఆగష్టు 9:— లీజ్ పట్టణము పూర్వముగా జర్మనుల స్వాధీనమైనది. శత్రు సేనలయొక్క నష్టము విశేషముగ గలదు. బెల్జియములో పట్టుకొనబడిన మూడునాలుగువేల బెల్జియం ఖయిదీలను జర్మనీ దేశమునకు పంపబడుచున్నారు. లీజ్ కోట దగ్గర జరిగిన యుద్ధములో బెల్జియమువారు తమ సేనలో నాల్గవ భాగమును బెల్జిరి.

టిల్ స్థిట్టనకు తూర్పున మూడు జర్మను పటాలములను రుమ్మదేశపు రెండు పటాలములను నొక ఇంజనీయుల పటాలమును ముట్టడించినవి. తుదకు రుమ్మనులు వెనుకకు తరిమి వేయబడిరి.

యుద్ధ ప్రారంభమునకు పూర్వము రుమ్మవారికిని, జర్మనీవారికిని జరిగిన యుద్ధ ప్రశ్నోత్తరముల నొక గ్రంథముగా రుమ్మనులు ప్రకటించిరి. సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు ప్రాంతి స్థాపనకై చేసిన ప్రయత్నములను జర్మనులు నిరాకరించినని అందు వ్రాయబడినది. ఇది నిజముకాదు. సర్ యెడ్వర్డు గ్రేగారు నూచించిన చివర యేర్పాటుల విషయమై జర్మనీవారు వియన్నాలో ఎంతయో ప్రయత్నము చేసిరి.

ఇంగ్లీషువారును, ఫ్రెంచివారును తమ తెల్లిగ్రాఫుల మూలమున లోకమునందెల్ల జర్మనీపై లేనిపోని కల్లలను చాటుచున్నారు. ఇట్టివార్తలు మాకు విస్తయమును గలుగ జేయుచున్నవి.

1870 సంవత్సరమున జర్మనీవారికిని ఫ్రెంచివారికిని జరిగిన యుద్ధములో జర్మనులు ప్యారిసుకోటలముందుకు బోవు వఱకు ఫ్రెంచివారే జనులు పొందుచుండినట్లు వారిప్రతికలలో వ్రాసికొనుచుండిరి.

ఇంతవఱకును జర్మనీసైనికులును, నావికాదళమును, గాంచినజయమునకై జర్మనీదేశముననున్న సైన్యమును ఇకముం దింకను నెక్కువజనులు పొందుదుమని నమ్ముచు న్నారు. ఈ యుద్ధము విషయమై జర్మనీదొరతనమువారు ప్రకటించువార్తలను లోకులందఱు రూఢియైనవని నమ్మవచ్చును.

ముల్ హా సెనుయుద్ధము.

బర్లిన్ ఆగష్టు 11:— లీజ్ కోటలను పట్టుకొనినపుడు కలిగినదానికంటె ముల్ హా సెను దగ్గర ఫ్రెంచివారిని జయించినవార్త బర్లిన్ నగరవాసుల కెక్కువసంతోషము కలుగజేసినది. ఉద్యోగిగతులును, పోలీసువారును, నీసంగతి ప్రజలకు తెలియజేసిరి. చాలప్రార్థనాపూర్వకముగ వీధులయందు జనులు గుంపులుగ కూడి తమ సంతోషమును వెలియిచ్చుచునే యుండిరి.

కావ్యురు మేల్పరుజనరలుగారి యొద్దనుండి వచ్చినయొక వార్తలో నిట్లు తెలియజేయబడినది:— లీజ్ యుద్ధములో 20,000 జర్మను సైనికులు చనిపోయినట్లు ఫ్రెంచివారు ప్రకటించిరి. లీజ్ అసలు మనస్సాధీనమే కాలేదనిరి. యుద్ధసంబంధముగ రహస్యములు లోకులకు తెలియనను కారణమున యుద్ధవార్తలను మొట్టమొదట తెలియజేయలేదు. ఇప్పుడట్టి సందేహము పొందనక్కఱలేదు. లీజ్ దగ్గరకు వెద్ద సేనలను పంపనేలేదు. అయినను, నచ్చటి ప్రజలవలన చాల ఆటంకములు కల్పింపబడినవి. అదేశమునందు కొండలు, అడవులు, విశేషముగ నున్నవి. స్త్రీలుగహితము దొంగతనముగా తుపాకులు కాల్చసాగిరి. వీరు డాక్టరులమీదను, గాయములు తగ్గినవారి మీదను, పాదలచాటునుండి కొట్టుచుండిరి. ఇందువలన గ్రామములకు నిర్మూలము చేయవలసినవచ్చినది.

ఫిరంగులుకొట్టియు, తుపాకి మొనలతో పాడివియు, ప్రాణనష్టము కలిగించుట జర్మనీవారి అభిప్రాయముకాదు. ఈకోటను పట్టుకొనుటకై మనముపయోగించిన సేనలకంటె బెల్జియము వారిపై యెక్కు అధికముగా తమసేనల నుపయోగించిరి. దీనిని స్వాధీనముచేసికొనుటకై మనము ప్రదర్శించిన యుద్ధవిద్యయొక్క ప్రాముఖ్యమును రణనీతికాస్త్రజ్ఞులందఱు గొనియాడకమానురు.

మూర్ఖులతో పోరాటము.

ఆగష్టు 9 వ తేది కలూన్ నెటిల్లో ఒకవ్యాసము ముద్రింపబడినది. ఇంకొక జర్మనీడాక్టరు బెల్జియముదేశపు పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు జర్మనీసైనికులను వెట్టిన వాధలను గూర్చి వివరించుచున్నాడు. అందీవిషయము లున్నవి:— బెల్జియము ప్రజలు గృహములలోనుండియు, పాదలచాటునుండియు, జర్మనీవారి రెవెన్యూను, భేదములేకుండ, కేళము ద్వేషముతో పిస్తోళ్లు, తుపాకులవేసి కొట్టసాగిరి. ఇందువలన మొట్టమొదట వీరివలన గొండలు మృత్యువుపాలు గావలసి వచ్చెను. పురుషులవలె లును నీయుద్ధమున బోరిరి. జర్మనీ వారిపైనిక సంబంధము నొకకళటము పోవుచుండ, నొక యువలి వచ్చి ఆబండి: పిస్తోలుతో కాల్చిచంపెను. ఆమెను బట్టుకొనినెంటు యరితీసిరి. కాని, యురికీటులు విధించినను, గృహములు: బెట్టినను, ప్రజలు లెక్కచేసి యుండలేదు. మాచేతు: రుకొనిన రెడ్ క్రాస్ సంఘపు గుటుకులు సహితము సరణునకు మమ్ముల బాతు

లుగ నొనర్చుచుండలేదు. వీధులలో పోల్: స్త్రీలు గాతుగువ్వయు, వెక్కిరించియు, నాగరకులకు బెల్జియమువారు పోరాడినవి: తులు జరుగుచున్నాడు ఎవరియొడలు మండకుండు: ర్యములుచేయు బెల్జియముదేశములను దండించిన: దూరుచున్నారు. మావైనిక్కు నిర్మూల: మాహృదయము లుబొంగుచున్న: స్త్రీయొక్క ఏకీస్లోదెబ్బకో ఏక త్రిపాట: తులుకావలసి నచ్చుటమాత్రము విచారము మానదు. కావున మమ్ములనిట్లు వేధించుగ్రా: డ్లను నిర్మూలము చేయుటయందు దోషమే!

తుపాకులతో పోడుచుట

ఆగష్టు 4 వ తేదీని లీజ్ పట్టణమును జర్మనీదేశమును చాల ఆశ్చర్యముగ సంగఠు: చున్నాడు. యుద్ధమునందు: బెల్జియతగ్గిరి: బెల్జియముపై నికులు తమ తుపాకి మొనలతో: పి వచ్చినవారి నెల్ల నొక ప్రత్యేక పు రయిలుబండిల: ప్రదేశమునకు బంపనిక్కు: వీరిందఱ: బండ్లకవం తెన దాటుచుండ, బెల్జియమువారు మండువెట్టిరి. ఈవం తెతో పాటు నొకరైలుబం: మయ్యెను. మిగిలినబండ్లను హా సెల్లునకు: మలోనిలిపి యుద్ధలి: మనుష్యుల నెల్ల రాత్రియం: మేస్పిచ్చిలు పట్టణమునకు నడచిపొమ్మిరి.

నీళ్ళలో ద్రోయును.

ఆంటువర్పు నివాసుల బద్ధద్వేషముగూ వారియొక్క యుద్ధకాధిపతి యిట్లు చెప్పుచు జర్మనీవారి షాపులను, కాఫీదుకాణములను కొల్ల: ద్రోయుడని కేకులవేసిరి. ప్రజలు కేవల వర్తించిరి.

ఫోర్టు సెయింటు జార్జి గెడె

మంగళవారము సెప్టెంబరు 15

రావుబహద్దరు ఎస్. రామస్వామి అయ్యంగ చెన్నపురి స్మారకాజ్ఞాపిత్ర మూడవజడ్డిగా రా: సి. కృష్ణస్వామిరావుగారు నియమింపబడిరి.

తమ సెలవు ముగియుక పూర్వమే యాదిగువ బడిన పోలీసు ఉద్యోగిగతులు పనిలో ప్రవేశించుటకు యొసగబడినది:—

పోలీసు అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు పరీ: స్పీటను గారు, సెలవు పూ ర్తియైనపిమ్మట నార్తా: జిల్లా సూపరింటెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

ఫ్రెడరిక్కు ఆర్నాట్టు హామిల్టనుగారు అసిస్టెం: స్పెక్టరు జనరలుగ నియమింపబడిరి.

అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటు సిరిల్ ఎడ్వర్డు: గారు సెలవు పూ ర్తియైనపిమ్మట మార్కాపురమున బడివిజ:

టి. దేవరాజు మొదలియారుగారికి బదిలీనచ్యుటకు కృష్ణాజిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటు గారికి షా: అసిస్టెంటుగను,

నార్మల్ ఈలియట్టు మెయిక్ వేరింగుగారు నెం: రేంజి డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగను,

స. ఎమ్. అట్కిన్ సనుగారు నెల్లూరుజిల్లా సు: డెంటుగను,

ఇ. డి. స్ట్రేట్ ననుగారు కర్నూలు: ను,

ఎల్. విడిక్ నుగారు నంద్యాల:

ఇ. హెచ్. స్ట్రీవాక్ గారు:

టెండెంటుగను.

ఎ. కే. హానెల్ గా:

టెండెంటుగారి వెరస:

ఎఫ్. డి. నా:

### వృత్తాంత లేఖలు.

సికింద్రాబాదు వార్తలు.

స్వకీయ విలేఖకుని యొద్దనుండి) వస్తుము.

వైంబరు 10:— 10, 12 దినముల కి వర్షము లీసంవత్సరమున కీ ప్రాంతములను లక్షను సంబోధించిరి. కాని వారము దిన రాత్రి మంచినర్షము కురియ నారంభించినది. నాటిరాత్రి రెండుమూడు గంటల కాలము ముంచిపోసికట్లు కురిసెను. ఈదినము సాయం ల సమయమున గొప్పవర్షము కురిసినట్లు తెలియుచు కలిగి కురియుటచే వెలువలభయ మంతగా తగ్గిల్లిన యిండ్లు గోడలు పడిపోవునని గృహ యమగుచున్నది. మిక్కిలి గట్టిగా కట్టబడిన, పాతకాలలు సహితము కురియుచున్నవి. త్రము కర్షము ఏకారణముననే కురియుటలేదు.

విచారకరమైన వార్త.  
జీడినము హయగ్రావాహలో మాసినదిమిది సంతెన మీదినుండి నొక మహమ్మదీయ యవ్వముచే నదిలోపడి మిక్కిలి యుగవడిగల ప్రవాహ గొనిపోయి, యతనిశవము అంపారిపేటవద్ద గాన మవ్వనుడిక శ్రీమంతుల కుటుంబములోని వాడని డి.

గవర్నమెంటు రూపాయలు.  
వారికిని ఇంగ్లీషువారికిని యుద్ధ మారంభమైనది అక్కడ గవర్నమెంటు రూపాయల ధరపాచ్చి, ౧౭ల వెల తగ్గినది. సాధారణముగా నూరు రూపాయలకు నూటపదునైదు, నూటపదునారు యలు దొరుకుచుండెడివి. ప్రస్తుతము నూరు గవర్నరూపాయల ఖరీదు దాదాపు నూటయిరువది హాళి వరకు వృద్ధియైనది.

ప్రజాకోగ్యము.  
సంకుల సమయములో హయగ్రావాహలో ప్లేగు ఉడుముడు సంభవించినట్లు వాడుకగానున్నది. కాని బు వెంటనే తగిన జాగ్రత్తలు తీసికొని అంటు ప్రదేశకు భ్రమచి బాధ్యమును వ్యాప్తిగాంచునంద చేసి యకచ్చుచున్నది. 2 హాళి యివి ప్లేగుకేసులు కాక. ఆ రోగున నిచ్చటి విశేష వర్షములచే కలిగిన ను రెండుదినములనుండి యారంభమైన యాయరు ను అక్కడక్కడ శీతల్యము లున్నట్లు తెలియ

రేపలెనార్తలు.

(ఒక విలేఖకుని యొద్దనుండి)

లోకల్ ఫండు స్మృతిము.

రేపల్లె సెప్టెంబరు 11:— ఈస్ట్రము కట్టించుటయందు శ్రమపడి పట్టుభట్ల రామకృష్ణయ్య పంతులుగా రిపురముకీర్తిని కాశ్యతముగ నిర్వహించిరి. ఈస్ట్రము ముందరిపంది రెండుమూలములు విరిగి చాల ప్రమాదకరముగా ఏటవాలుగనున్న అంతిశ్రుముగ పండిలి చెడిపోయి. వత్సరము సున్నముకొట్టించుటయ, సాంవత్సరికోత్య కీయుటయు అచారమైయున్నది. ఈసంవత్సర మేమియు ను. ఈలోపములు శీఘ్రకాలములో తాలూకాబోగ్డ ంటు గారు తీర్చెదరని నమ్ముచున్నాము.

గోడ్డు.  
మామనారా డెల్టాతాలూకా అయి ఎక్కువగోడ్డు ను, రేపల్లె అట్టితాలూకాకు ముఖ్యస్థాన నుతరపట్టణములకు పోవుటకు నొక్క రు కోచనీయము. ఈకోరత తీర్చు జి. యన్. రాయగోరగారు వి ధిట్టిప్రోలుకు మట్టి గూడ ఇసుకఅయినను నెవోట్ల పంటెలు కు నా గు

గోడును త్వరలో మగవృత్తుచేయించి రేపల్లెకు గోవపర్వరచె దరని నమ్ముచున్నాము.

యూనియన్ మెంబరు  
మాయూనియన్ లో ఒక మెంబరుపని చాలకాలము నుంచి ఖాళీగానున్నది. తగినవారిని ప్రెసిడెంటు గారు త్వర లో నియమించిన వాగుననుండ ను.

పవ మేజిస్ట్రేటు.  
మాఖాయపు మేజిస్ట్రేటుగారైన అప్పనవెంకటరామ య్యకెట్టిగారు నెలపద్దనైదురోజులు సెలవువుచున్నందున వారిస్థానమున యన్. ముఖ్యప్రాణరావు బి. ఏ. గారు పనిచే యుచున్నారు. శ్రీకెట్టిగారి హయాములో వారి కోర్టునుంచి మరియొకకోర్టుకు కేసులు మార్పుచేయుటకు దాఖలుచేయబడిన దరఖాస్తు లెక్కువగనుండుటనుబట్టి వారిచారణ పద్ధతులు ప్రజలకు రుచింపకట్లు స్పష్టపడుచున్నది. అందువలన ప్రజలకు కలుగు శ్రమయు క్యయమును మిక్కిలములు. వీరు సెలవు ఆఖ రున గురుజాలలో ఛార్జి పుచ్చుకొనవలసినదిగా ఉత్తరువుచేయ బడినది. ఇప్పుడు అట్టింగుచేయుచున్న మేజిస్ట్రేటుగారు కడు శ్రద్ధతో న్యాయపరిపాలన చేయుచున్నారు.

కాకినాడ వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకుని యొద్దనుండి)

గవర్నరుగారి రాక.

కాకినాడ సెప్టెంబరు 13:— నవంబరు నెలలో శ్రీకవ ర్నరుగారు కాకినాడ దియచేసినప్పుడు గోదావరి డెల్టా రయి తులు విస్తరింపబోవు విషయములను గురించి మాట్లాడుట కీ క్రిందివారిని గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు నిర్ణయించి కలెక్టరు గారికి వారిపేర్లను దెలిపియున్నారు. ఏకారణములచేతనైనను వీరిలో గొందరు సమయమునకు రాలేకపోయిన పక్షమున వారికి బదులుగ నితరులను మార్చుదురు. (1) రామచంద్రపురం తాలూకా శ్రీరాజా కాకర్లపూడి రామచంద్రరాజు బహద్దరు గారు, చిలుకూరి శేషగిరిరావుపంతులుగారు (2) అమలాపురం తాలూకా పాపపు వేంకట సూర్యగోపాలంగారు (3) రాజోలు తాలూకా ము. భీమజీత్రగడ సుబ్బారావుగారు (4) రాజ ముండి తాలూకా, ము. వాజిపేయాజుల సూర్యనారాయణ గారు (5) పెద్దాపురం తాలూకా శ్రీకణపతిరాజు వేంకట రాయపరాజుగారు (6) కాకినాడ తాలూకా కర్తి సూరయ్య గారు (7) భీమవరం తాలూకా కాళ్లూరి నృసింహముగారు (8) తణుకు తాలూకా పెన్నెత్త సూర్యనారాయణరాజుగారు డి. యే.

వ్యవసాయము.

జమీన్దారు తాలూకాలలోని సుప్రసిద్ధులయిన రయితుల తో వ్యవసాయదినములందు తాలూకా తహసీల్దారులు తమ జిల్లాలయందును, సమీపపు జిల్లాలయందును, స్థాపింపబడిన వ్యవసాయక్షేత్రములను చూచుటకు బోవునట్లు ను తీర్పులను బంపిన మేఖగునని 1910 సంవత్సరమున అగ్రికల్చరు డైరెక్టరు గారు మలబారు, దక్షిణకన్నడము, తిరునల్వేలి, రామనాథ పురము, వధురు, దక్షిణఆంధ్రాడు, కర్నూలు, గోదావరిజిల్లాల కలెక్టరుల పేర్ల ప్రాసియున్నారు. మలబారు జిల్లారయితులు తాలిపరంబక్షేత్రమును విస్తార సంఖ్యలుగ దర్శించి లాభమును పొందిన తెలియుచున్నది. ఈ జిల్లాలోని సామర్లకోట వ్యవ సాయ క్షేత్రమును నాలుగేండ్ల మధ్యకాలమునం దొక తహ సీల్దారు డైరీను రయితులతో కలిసివెళ్లి యచటి వ్యవసాయ విధానమును చూచి గ్రహించినట్లు కనబడిదు. డైరెక్టరుగారి యోచన లాభకరమయినదగుటవలనను, ఇప్పుడు తాలూకాలలో తాలూకా వ్యవసాయ సంఘములు స్థాపింప: కుచుండుట వల నను, తాలూకా తహసీల్దారుల కట్టి తీర్పులనంపి, రయితులకు కాస్త్రీయ వ్యవసాయమునం దభ్యుచి కల్పించుట యుక్తమని గోదావరిజిల్లా సాగుమువారు కలెక్టరుగారికి విన్న విందిరి.

తవ్వకలు.

ఒకవంశవృత్తుమునకు కలెక్టరు కచ్చేరి రికార్డుశాఖకు మెంటువారు భిన్నముగనకల్పించియు కదానిలో నొకపురుషు నకుపుత్రసంతానముచూపుటచే. దానిలోలేదు. ఈరెండు నకళ్లును ఒక్కవ్యాజ్యములోనే ప్రొక్టుక్తులలో దాఖలు చేయబడినందున భేదముకనిపెట్ట . డిని కలెక్టరుగారి జాహీరులోనికి తేగామత్వక గానరాకున్నదట. నకలు ప్రాసిన కాపీయిస్తురెండు దిన న చేయని యొప్పుకొన్నం దున ముందాతని బర్తరపు చే

రివిన్యూ.  
పెద్దాపురంపై ష నేరి మేజిస్ట్రేటు లెజిక్లర్ సుబ్బయ్య: పంతులుగారు ఆరు నెలలు సెలవుతీసికొనిరి. వారికి బదులుగ ఏలేశ్వరపు కేరయ్యకాస్త్రీగారు నియమింపబడిరి.

బహుమానములు.

సూర్యారావుపేట గవర్న మెంటు పాలికాపా తకాల విద్యా ధికలకీసెల 12 తేది సాయంకాలమున బహుమానము లీయ బడెను. బ్యాంకింగుపంతు గారిభార్య మిస్సెను కోజుగారగ్రాస నాధిపత్యమునసాంచిరి. నగ్నాపురము తాలూకాభివృద్ధిసంఘము వారి పరీక్షలలో గృహగృహాలయి బంగారుపతకమును బడసిన శ్రీమతికానుకొలను చంద్రమతియొక్క బహుమాన మాసమ యమునం దీయబడెను.

జాబులు.

గుంటూరు జిల్లా సంఘ సంస్కరణము.

అయ్య.

విద్యాసంపాదనార్థము పోయినప్పటి ప్రాయ శ్చిత్తము చేయించుకొన్న రథ రామయ్యయను నొకకుటుంబవానికి కిల్లనిచ్చి డి. ము. కోర్టు పీఠధరు గారును పాటిబండ్ల సూర్య నారా. రావుగారు గుంటూరు లో తమయింట 15-8-14 తేది లగాయతు అయిదుదినముల వివాహమును సల్పిరి. ఆ వివాహమునకు వారింటికి స్నేహితు లుగాక ఘమారు 200 మందికి వైగా బంధువులు వచ్చిరి. గుంటూరు పురవాసులు ఘమారు 300మందికి వైగా విందు నకు విచ్చేసిరి. పలుచోట్లనుంచి స్నేహితులును వచ్చిరి. కన్యాదాతలన నేను ఆహూతుడనై వివాహమైదు దినములును, త త్పూర్వ పరమలందు గొన్నిదినములును వారింటనేయంటిని. వివాహ ప్రథమదినమున వారి పినతండ్రి గారును బెజవాడ డి. ము కోర్టు పీఠధరు గారును అగు పాటి బండ్ల వెంకటరమణయ్య పంతులుగారు వచ్చిరి. వివాహగృహ ముననే భుజియించి వహూగల ఆశీర్వదించి వెళ్లిరి. ఆ వివా హమునకు ఉన్నవ లక్ష్మీసార యణ. పు త్రి లు గా యి ఆహూతులు కాలేను. వివాహ గృహమున వారు భుజియించలేదు. వారువివాహగృహమునకురాలేదు. వారిలో పాటిబండ్ల వెంకటరమణయ్య పంతులుగారు భుజించలేదు. 22-8-14తేది ఆంధ్రపత్రికలో బెజవాడవార్తలలో ప్రచురించిన సంగతి కేవలము అసత్యమైనదని నేను నొక్క వక్కాణించు చున్నాను. వివాహమునకు వచ్చిన మతియొకరుగాని ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారుగాని ఇందరు భిన్నముగా లేకమైనను చెప్పగలరా? ముమ్మాటికిని శిష్టజాలరు. వైన జెప్పిన వివాహపు విందునకు వెలగపూడి సుబ్బారావుపంతులు గారు విచ్చేసిరి. గత సంవత్సరము పాటిబండ్ల సూర్యనారా యణరావుగారింట జరిగిన గృహప్రవేశ కాశీయాత్రా సమారా ధనకు తక్కిన నెద్దలతోపాటు వారును విచ్చేసిరి. వారు తక్కిన నెద్దలయిండ్లలోను, న్యాయపతి హనుమంతరావు దేశి రాజు హనుమంతరావు కొండా వెంకటప్పయ్య ఏకా లక్ష్మీ నరసింహం పంతులుగారు ఇత్యాదులు వారింటిలోను ధారాళ ముగా భుజించుచున్నారు. సదరు సుబ్బారావు పంతులుగారి తమ్ముడు ఇంగ్లాండుకు వెళ్లినప్పటి ప్రాయశ్చిత్తము చేయించు కొనలేదని 21-8-14 తేది ఆంధ్రపత్రికలోని గుంటూరు పుర వాసిగారి వ్యాసములోని సంగతి అతి సాహసముతో గూడి నది. లోకమునకు దెలిసినంతవరకు వారు ప్రాయశ్చిత్తము చేయించుకొన్నారని చెప్పగలను. సుబ్బారావుపంతులుగారిపావ మణిది దాను త్రివిక్రమరావుగారు బెజవాడ వాస్తవ్యులు. బెజవాడలో ఈమధ్య బొడ్డా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారింట జరిగిన కాశీసమారాధనలో సదరు త్రివిక్రమరావుగారు విందాగ గించిరి. మతియు పలుచోట్లకు వారు భోజనములకు వెళ్లు చున్నారు. సందేహవిషయమే యెనయెడల బెజవాడ పుర వాసులు ఎట్లు అంగీకరింతురు? రజస్వలసంతర వివాహ విషయమును, తత్సంబంధుల సంగతియు 21-8-14 తేది ఆంధ్ర పత్రికలోని గుంటూరు పురవాసిగారి కెంతవఱకు తెలియునో గాని మాకు దేలియదు. వైవిషయములను గుతించి 21-8-14, 22-8-14 తేదీలుగల ఆంధ్రపత్రికలలో ప్రాసిన వారు విదేశములకేగి ప్రాయశ్చిత్తము చేయించుకొన్నవారిని చేయించు కొననివారిని సమానముచేయవలయునను పెద్ద ఆశతో ఉన్నట్లు స్ఫురించుచున్నది.

గుంటూరు. నందిగామ ఆకినపల్లి.



# ❧ AMRUTANJAN DEPOT. ❧


109, FRERE ROAD, FORT BOMBAY.      6 & 7, THUMBUR CHETTY, ST. G. T. MADRAS.



**పండ్లపొడి**  
పంటినొప్పులకు  
మంచిమందు  
వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0



**తామర తైలము**  
తామర, తీట, దురద  
గాలుగుహృతలలోమాన్పును  
వెల డబ్బీ 1 కి 0-6-0




**మోహినీతైలము**  
మెదడుకు, కండ్లకు చలవ  
చేయును. వెండ్రుకలునునుపు  
దేరును. కురులు పెరుగును.  
5 తులముల నూనెగల  
వెల సీసా 1-కి 0-12-0.


వ్రాసిన కేట్లాకుచితముగా పంపబడును. అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల చిక్కగలదు.

## అ మృ తాం జ న ము


**అమృతాంజనము**  
అమృతశబ్దమహాదినిగల  
మాయమందుగాదు.  
పొత్తియింట నుండ దగినది.  
నలుమం కులవలన మోసముగలుగును  
పంచభాష చీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు  
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.



పంచ భాష చీటి చూచు  
కొనిన మోసముగలుగదు.  
వీటి గుణ స తెలియని



**అమృతాంజనము**  
అంజనశబ్దమంతమునగల  
నకలుమందుగాదు.  
తలనొప్పులు, నాయువునొప్పులు, పార్శ్వ  
పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,  
నావులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు  
వీటి కన్నిటికి అమృతమువంటిది.



చక్కని డబ్బీలో నహ  
సీసా ౧ కి ౩ అణాలు.  
వారుండరు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

## ❧ అ మృ తాం జ న ము డి పో, ట్రి

౧౦౯, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.      6, 7, తంబుచెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

MAHES—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the Andhrapatrika Press, No. 9, Jehangir Street, George Town.